

**memo aan de
gemeenteraad**

aan de gemeenteraad
onderwerp Vervolgproces historische verkenning slavernijverleden Gouda
van het college van burgemeester en wethouders
datum 23 april 2024
dossiernummer

memo**Samenvatting**

Op 3 april jl. heeft de commissie Samenleving een beeldvormende bespreking gehad over de historische verkenning naar het slavernijverleden van Gouda. Er was op dat moment onvoldoende tijd beschikbaar om ook de oordeelsvorming te laten plaatsvinden. Om die reden is de oordeelsvormende bespreking verplaatst naar 6 mei aanstaande.

In de beeldvormende bespreking is de tijdlijn gepresenteerd waarlangs een zorgvuldig proces doorlopen wordt om gezamenlijk te verkennen hoe op gepaste wijze erkenning kan plaatsvinden. Onderdeel van het proces zijn de (drie) stadsgesprekken, de beeld- en oordeelsvormende bespreking in de gemeenteraad en een advies vanuit de Commissie Naamgeving Openbare Ruimte ('Straatnamencommissie'). Daarnaast wordt ook een ambtelijk advies opgesteld over materieel erfgoed (kunst in de openbare ruimte en monumenten).

De raad heeft verzocht na te gaan of het mogelijk is om zowel het advies van de Straatnamencommissie, als ook het ambtelijk advies met betrekking tot materieel erfgoed vóór de bespreking op 6 mei te ontvangen. Het advies van de Straatnamencommissie is bijgevoegd bij dit raadsmemo.

Het ambtelijk advies over materieel erfgoed (kunst in de openbare ruimte en monumenten) wordt nog nader uitgewerkt.

Het advies komt qua inhoudelijke richting overeen met een belangrijke opbrengst van de stadsgesprekken, namelijk: contextualiseren. Dat betekent: informatie en uitleg geven om het verhaal te verrijken met alle tijdslagen, dus ook het koloniale- en slavernijverleden, opdat bewustwording wordt gecreëerd.

Op dit moment wordt nog uitgewerkt welke vorm daarvoor gekozen zou kunnen worden. Ook wordt het advies nog besproken met de werkgroep Ketí Koti.

Tot slot bevat dit memo een aantal vragen welke de raad zou kunnen benutten voor de oordeelsvormende bespreking op 6 mei aanstaande.

Doel

Het doel van dit memo is het ondersteunen van de oordeelsvormende bespreking over de historische verkenning naar het slavernijverleden van Gouda.

1 Aanleiding

Op 27 januari jl. is de historische verkenning naar het slavernijverleden van Gouda gepresenteerd.

Een belangrijke vraag die het college heeft, is hoe op passende wijze erkenning kan worden gegeven aan dit deel van de geschiedenis. Daarover wil het college in gesprek met de stad en de raad, zonder vooruit te lopen op conclusies over de betekenis van de nieuwe inzichten.

Er is daarom gekozen voor een zorgvuldig proces, zodat iedereen zich uitgenodigd voelt om zijn stem te laten horen. De afgelopen periode zijn drie stadsgesprekken gevoerd, waarvoor zowel breed (via diverse kanalen) als gericht is uitgenodigd. De rode draden van de stadsgesprekken zijn op 3 april jl. met de gemeenteraad besproken, tijdens de beeldvormende bespreking in de commissie Samenleving.

Het college wil daarnaast graag weten welke inzichten de historische verkenning heeft opgeleverd bij de gemeenteraad en welke richtinggevende noties de raad wil meegeven aan het college – zodat deze kunnen worden betrokken in de beraadslaging en oordeelsvorming van het college. Het college heeft de wens om voor 1 juli, de dag dat we de afschaffing van de slavernij vieren door middel van Ketikoti, vanuit het gemeentebestuur duiding te kunnen geven aan de bevindingen *tot dan toe*.

Door te kiezen voor een zorgvuldig proces, is de hoop dat de historische verkenning niet alleen bijdraagt aan erkenning van dit deel van ons verleden, maar ook bijdraagt aan meer begrip voor elkaar – in het heden.

2. Advies Straatnamencommissie

Om opvolging te kunnen geven aan de opbrengsten van de historische verkenning, wordt verkend hoe op passende wijze erkenning kan worden gegeven aan dit deel van de geschiedenis. Hiervoor wordt, zoals hierboven beschreven, het gesprek aangegeven met de stad en de raad.

Daarnaast is een advies uitgebracht door de adviescommissie Naamgeving Openbare Ruimte ('Straatnamencommissie'). Dit advies is bijgevoegd als bijlage bij dit memo.

De adviescommissie Naamgeving Openbare Ruimte adviseert het college van burgemeester en wethouders over benamingen in de openbare ruimte ingevolge de Verordening Naamgeving Openbare Ruimte. De commissie is samengesteld uit inwoners van Gouda die affiniteit hebben met de Goudse geschiedenis en cultuur.

Het college hecht eraan te benadrukken dat over het advies geen besluitvorming heeft plaatsgevonden. Afwegingen en keuzes, bijvoorbeeld hoe om te gaan met straatnamen, vloeien voort uit de dialoog met de stad en de raad, in combinatie met (ambtelijke) advisering. Het college wil hier niet op vooruit lopen. De reikwijdte van het onderzoek lijkt inhoudelijk breder dan alleen het onderzoek naar het koloniale slavernijverleden.

3. Advies over materieel erfgoed

Tijdens de beeldvormende bespreking in de commissie Samenleving is tevens verzocht na te gaan of het advies dat ambtelijk wordt opgesteld over de omgang met materieel erfgoed (kunst in de openbare ruimte en monumenten), zou kunnen worden gedeeld vóór de oordeelsvormende bespreking op 6 mei.

Het ambtelijk advies over materieel erfgoed wordt echter nog nader uitgewerkt en verrijkt met mogelijke vormen die gekozen kunnen worden om materieel erfgoed te voorzien van context. Ook wordt het advies nog besproken met de werkgroep Ketikoti.

Het advies komt qua inhoudelijke richting overeen met een belangrijke opbrengst van de stadsgesprekken, namelijk: contextualiseren. Dat betekent: informatie en uitleg geven om het verhaal te verrijken met alle tijdslagen, dus ook het koloniale- en slavernijverleden, opdat bewustwording wordt gecreëerd. Voor kunst in de openbare ruimte ligt er inmiddels een waardemeting, die ook besproken is in de raad. Deze zet eveneens contextualisering en informatievoorziening centraal.

4. Richtinggevende noties

Aanleiding voor de beeld- en oordeelsvormende bespreking is de vraag welke inzichten de historische verkenning heeft opgeleverd bij de gemeenteraad en welke richtinggevende noties de raad wil meegeven aan het college.

Onderstaande vragen kunnen behulpzaam zijn bij het voeren van het oordeelsvormende gesprek op 6 mei aanstaande:

1. In de stadsgesprekken is een pleidooi gedaan voor verder investeren in bewustwording. Hoe zou dit in uw ogen het beste gedaan kunnen worden?
2. In de stadsgesprekken is ook gepleit voor 'tekst en uitleg' bij monumenten en straatnamen die in verband staan met het koloniaal- en slavernijverleden. Hoe kijkt u hier tegenaan?
3. Welke (andere) noties t.a.v. het op passende wijze erkenning geven aan het verleden, zou de raad aan het college willen meegeven?

Bijlagen(n):

"Problematische straatnamen in Gouda" - Advies van de straatnamencommissie